

Quan hệ chính trị và ngoại giao giữa Việt Nam và Lào giai đoạn 2016 - 2024

ThS. ĐOÀN VIỆT HẢI

Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội;

Email: doanviethai@ussh.edu.vn

Tóm tắt: Quan hệ Việt Nam - Lào là một trong những mối quan hệ song phương đặc biệt và hiếm có trong quan hệ quốc tế, được xây dựng trên nền tảng lịch sử, địa lý và lý tưởng chính trị chung. Trong giai đoạn từ 2016 đến nay, hai nước đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng trong hợp tác chính trị - ngoại giao, thể hiện qua các chuyến thăm cấp cao, cơ chế đối thoại thường niên và phối hợp chặt chẽ trên các diễn đàn quốc tế. Tuy nhiên, quan hệ hai nước cũng đối mặt với nhiều thách thức, bao gồm sự cạnh tranh chiến lược của các nước lớn, chênh lệch về trình độ phát triển và các chiến dịch xuyên tạc nhằm gây chia rẽ. Bài viết này phân tích các khía cạnh chính trị - ngoại giao trong quan hệ Việt Nam - Lào giai đoạn 2016 đến nay, đánh giá những thành tựu đạt được, thách thức tồn tại và đề xuất định hướng phát triển trong tương lai.

Từ khóa: Việt Nam; Lào; quan hệ Việt Nam Lào; chính trị - ngoại giao.

1. Bối cảnh và tầm quan trọng của quan hệ Việt Nam - Lào

Quan hệ giữa Việt Nam và Lào là một trong những mối quan hệ đối tác đặc biệt và hiếm có trên thế giới, được hình thành trên nền tảng lịch sử lâu đời, cùng chung lý tưởng cách mạng và mục tiêu phát triển. Hai nước đã thiết lập mối quan hệ ngoại giao chính thức vào năm 1962, nhưng trên thực tế, sự gắn kết giữa hai dân tộc đã được hun đúc qua nhiều thế kỷ, đặc biệt trong quá trình đấu tranh giành độc lập dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Theo Bộ Ngoại giao Việt Nam (2020), quan hệ Việt Nam - Lào không chỉ là mối quan hệ song phương thông thường mà còn mang tính chất đặc biệt, gắn liền với lịch sử đấu tranh và phát triển của cả hai nước. Trên cơ sở đó, hai nước đã thiết lập và củng cố mối quan hệ "hữu nghị vĩ đại, đoàn kết đặc biệt và hợp tác toàn diện," một thuật ngữ phản ánh đầy đủ bản chất và tầm quan trọng của mối quan hệ này (Vietnam Ministry of Foreign Affairs, 2020).

Hợp tác Việt Nam - Lào được xây dựng dựa trên ba trụ cột chính: chính trị - ngoại giao, kinh tế - thương mại và văn hóa - xã hội. Trong lĩnh vực chính trị - ngoại giao, hai nước duy trì cơ chế trao đổi đoàn cấp cao thường xuyên, phối hợp chặt chẽ trong các diễn đàn khu vực và quốc tế, đồng thời ký kết nhiều hiệp định hợp tác quan trọng nhằm củng cố nền tảng quan hệ song

phương. Trên phương diện kinh tế, Việt Nam là một trong những nhà đầu tư lớn nhất tại Lào với hơn 400 dự án trị giá hơn 5 tỷ USD, tập trung vào các lĩnh vực như năng lượng, nông nghiệp, khai khoáng và hạ tầng giao thông (Walsh, Southiseng, & Trung, 2019). Bên cạnh đó, hợp tác văn hóa - giáo dục được đẩy mạnh thông qua các chương trình đào tạo nhân lực, giao lưu văn hóa và hỗ trợ phát triển hệ thống y tế tại Lào (Le & Thanh, 2023).

Mối quan hệ Việt Nam - Lào mang tính chiến lược không chỉ đối với hai nước mà còn có tác động sâu rộng đến khu vực Đông Nam Á. Sự ổn định và phát triển của hai nước có ý nghĩa quan trọng trong việc duy trì hòa bình, an ninh và hợp tác khu vực, đặc biệt trong bối cảnh các thách thức an ninh phi truyền thống ngày càng gia tăng. Việc duy trì và phát triển mối quan hệ đặc biệt này không chỉ đáp ứng lợi ích quốc gia của mỗi bên mà còn đóng góp vào hòa bình, ổn định và phát triển bền vững trong khu vực.

2. Các hoạt động chính trị và ngoại giao giữa hai nước từ 2016 đến 2024

2.1. Trao đổi đoàn cấp cao

Các chuyến thăm cấp cao giữa lãnh đạo hai nước

Quan hệ chính trị - ngoại giao giữa Việt Nam và Lào trong giai đoạn từ năm 2016 đến nay được củng cố vững chắc thông qua việc duy trì thường xuyên các chuyến thăm cấp cao giữa lãnh đạo hai nước. Đây

không chỉ là biểu hiện của mối quan hệ hữu nghị vĩ đại, đoàn kết đặc biệt mà còn là cơ chế quan trọng để hai bên tăng cường tin cậy chính trị, trao đổi các vấn đề chiến lược và định hướng hợp tác trong tương lai.

Trong giai đoạn từ 2016 đến nay, lãnh đạo cấp cao hai nước đã tiến hành nhiều chuyến thăm quan trọng, thể hiện sự cam kết tiếp tục vun đắp mối quan hệ song phương. Những chuyến thăm cấp cao này không chỉ giúp hai bên củng cố tin cậy chính trị mà còn tạo điều kiện để thảo luận các vấn đề quan trọng như hợp tác kinh tế, an ninh, quốc phòng và ứng phó với các thách thức khu vực.

Các kỳ họp Ủy ban Liên hợp về hợp tác song phương

Trong giai đoạn 2016 - 2023, Ủy ban Liên hợp đã tổ chức nhiều kỳ họp quan trọng, giúp hai bên xác định các ưu tiên hợp tác và giải quyết các khó khăn phát sinh. Tại kỳ họp lần thứ 44 tổ chức tại Hà Nội vào tháng 12/2021, hai bên đã nhất trí tiếp tục đẩy mạnh hợp tác kinh tế, thương mại và đầu tư, trong đó chú trọng đến các dự án phát triển cơ sở hạ tầng kết nối hai nước như tuyến đường cao tốc Hà Nội - Vĩnh Chấn và cảng quốc tế Lào - Việt tại Vũng Áng (Walsh, Southiseng, & Trung, 2019).

Ngoài ra, tại kỳ họp lần thứ 45 diễn ra vào tháng 7/2023 tại Vĩnh Chấn, hai nước đã thống nhất ưu tiên phát triển nguồn nhân lực thông qua các chương trình đào tạo và trao đổi học thuật. Theo đó, Việt Nam tiếp tục cấp hơn 1.000 suất học bổng cho sinh viên Lào sang học tập tại các trường đại học Việt Nam, đồng thời hỗ trợ nâng cao năng lực cho các cán bộ quản lý của Lào trong nhiều lĩnh vực quan trọng như kinh tế, tài chính và y tế (Le & Thanh, 2023).

Việc duy trì cơ chế này không chỉ giúp hai nước có cơ hội rà soát và điều chỉnh các chính sách hợp tác mà còn tăng cường sự gắn kết giữa các bộ, ngành, địa phương trong việc thực hiện các thỏa thuận song phương.

Đối thoại chính sách quốc phòng cấp Thứ trưởng

Bên cạnh hợp tác chính trị - ngoại giao, quan hệ quốc phòng giữa Việt Nam và Lào cũng được tăng cường thông qua cơ chế Đối thoại chính sách quốc phòng cấp Thứ trưởng. Cơ chế này giúp hai bên thảo luận các vấn đề an ninh khu vực, chia sẻ thông tin về các thách thức an ninh phi truyền thống và thúc đẩy hợp tác quân sự.

Năm 2022, tại Đối thoại chính sách quốc phòng cấp Thứ trưởng tổ chức tại Hà Nội, hai bên đã nhất trí tiếp tục tăng cường hợp tác quân sự, trong đó có việc mở rộng chương trình đào tạo sĩ quan quân đội Lào tại các

học viện quân sự Việt Nam. Đồng thời, hai nước cũng cam kết phối hợp chặt chẽ trong việc đảm bảo an ninh biên giới, chống buôn lậu và phòng chống tội phạm ma túy (Vietnam Ministry of Foreign Affairs, 2022).

Ngoài ra, Việt Nam và Lào cũng tích cực hợp tác trong khuôn khổ ASEAN về các vấn đề quốc phòng, trong đó có việc tham gia các hội nghị bộ trưởng quốc phòng ASEAN (ADMM) và các cơ chế hợp tác khu vực nhằm duy trì ổn định và an ninh tại Đông Nam Á. Cơ chế đối thoại chính sách quốc phòng không chỉ giúp hai nước tăng cường hợp tác an ninh - quốc phòng mà còn góp phần bảo vệ lợi ích chung trong bối cảnh tình hình khu vực và quốc tế có nhiều biến động.

2.2. Hợp tác trên các diễn đàn quốc tế

Phối hợp cùng Liên Hợp Quốc, ASEAN, ASEM, góp phần giữ gìn hòa bình khu vực

Quan hệ Việt Nam - Lào không chỉ giới hạn trong khuôn khổ hợp tác song phương mà còn được mở rộng trên bình diện đa phương thông qua việc phối hợp chặt chẽ tại các diễn đàn quốc tế và khu vực. Hai nước đã nhất quán trong việc ủng hộ lẫn nhau tại Liên Hợp Quốc (LHQ), Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN), Diễn đàn Hợp tác Á - Âu (ASEM) cũng như nhiều tổ chức quốc tế khác. Sự hợp tác này không chỉ giúp hai nước bảo vệ lợi ích quốc gia mà còn đóng góp tích cực vào hòa bình, ổn định và phát triển bền vững tại khu vực Đông Nam Á và trên thế giới.

Tại Liên Hợp Quốc, Việt Nam và Lào đã phối hợp lập trường trong nhiều vấn đề quan trọng, đặc biệt là các vấn đề liên quan đến chủ quyền quốc gia, phát triển bền vững và gìn giữ hòa bình. Trong nhiệm kỳ Việt Nam làm Ủy viên không thường trực Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc (2020 - 2021), Lào đã ủng hộ mạnh mẽ các sáng kiến của Việt Nam trong việc thúc đẩy hợp tác khu vực, bảo vệ luật pháp quốc tế và giải quyết xung đột bằng biện pháp hòa bình. Ngược lại, Việt Nam cũng đã hỗ trợ Lào trong việc đề xuất các chương trình phát triển bền vững và hội nhập sâu rộng hơn vào hệ thống Liên Hợp Quốc, đặc biệt là trong các lĩnh vực y tế, giáo dục và giảm nghèo (Vietnam Ministry of Foreign Affairs, 2020).

Bên cạnh đó, tại Diễn đàn Hợp tác Á - Âu (ASEM), Việt Nam và Lào đã hợp tác chặt chẽ trong việc thúc đẩy các sáng kiến kết nối Á - Âu, phát triển bền vững và tăng cường đối thoại chính trị giữa các nước thành viên. Lào đã ủng hộ Việt Nam trong nhiều sáng kiến quan trọng, bao gồm Chiến lược hợp tác ASEM về tăng cường kết nối bền vững (2018) và Chương trình nghị

sự ASEM về ứng phó với đại dịch COVID-19 (2020). Sự phối hợp này đã giúp hai nước nâng cao vị thế trong cộng đồng quốc tế và thu hút thêm nguồn lực hỗ trợ từ các đối tác châu Âu và châu Á trong các lĩnh vực quan trọng như thương mại, đầu tư và giáo dục (ASEM, 2021).

Việc phối hợp chặt chẽ tại các diễn đàn quốc tế không chỉ giúp Việt Nam và Lào bảo vệ lợi ích quốc gia mà còn góp phần vào việc xây dựng một khu vực Đông Nam Á hòa bình, ổn định và phát triển.

Hợp tác trong các vấn đề quốc tế như biến đổi khí hậu, an ninh lương thực và dịch bệnh

Bên cạnh các vấn đề chính trị - ngoại giao, Việt Nam và Lào cũng tăng cường hợp tác trong các vấn đề toàn cầu như biến đổi khí hậu, an ninh lương thực và dịch bệnh, nhằm bảo vệ môi trường, đảm bảo sự phát triển bền vững và nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân.

Biến đổi khí hậu đang tác động mạnh mẽ đến cả Việt Nam và Lào, đặc biệt là trong lĩnh vực tài nguyên nước và nông nghiệp. Cả hai nước đều nằm trong lưu vực sông Mekong, nơi đang chịu áp lực lớn từ tình trạng khai thác tài nguyên nước thiếu bền vững và sự biến đổi bất thường của khí hậu. Trong khuôn khổ Ủy hội sông Mekong (Mekong River Commission - MRC), Việt Nam và Lào đã cùng các nước thành viên khác thúc đẩy các sáng kiến về quản lý tài nguyên nước, bảo vệ môi trường và đảm bảo phát triển bền vững trong khu vực. Hai nước cũng phối hợp trong việc đánh giá tác động môi trường của các dự án thủy điện trên sông Mekong, nhằm đảm bảo lợi ích lâu dài cho cả khu vực (MRC, 2021).

Trong lĩnh vực an ninh lương thực, Việt Nam và Lào đã hợp tác chặt chẽ nhằm đảm bảo nguồn cung thực phẩm ổn định, đặc biệt trong bối cảnh dịch bệnh và thiên tai gia tăng. Việt Nam là một trong những đối tác cung cấp gạo và các sản phẩm nông nghiệp quan trọng cho Lào, giúp nước này đảm bảo an ninh lương thực trong các giai đoạn khó khăn. Hai nước cũng đã ký kết nhiều thỏa thuận hợp tác về chuyển giao công nghệ nông nghiệp, hỗ trợ phát triển hệ thống canh tác bền vững và tăng cường năng suất cây trồng (Vietnam Ministry of Agriculture and Rural Development, 2022).

Dịch bệnh, đặc biệt là đại dịch Covid-19, đã đặt ra nhiều thách thức cho cả Việt Nam và Lào, đòi hỏi sự hợp tác chặt chẽ giữa hai nước trong việc ứng phó và kiểm soát dịch bệnh. Trong thời gian bùng phát đại dịch, Việt Nam đã hỗ trợ Lào nhiều trang thiết bị y tế, vaccine

và nguồn lực tài chính để giúp nước này kiểm soát dịch bệnh. Đặc biệt, vào tháng 6/2021, Việt Nam đã tặng Lào 500.000 liều vaccine COVID-19 và cử các đoàn chuyên gia y tế sang hỗ trợ nước bạn trong công tác phòng chống dịch. Ngoài ra, hai nước cũng đã hợp tác trong khuôn khổ ASEAN về các chương trình phòng chống dịch bệnh, tăng cường hệ thống y tế công cộng và nâng cao năng lực ứng phó với các tình huống khẩn cấp y tế (ASEAN Secretariat, 2022).

Nhìn chung, hợp tác giữa Việt Nam và Lào trên các diễn đàn quốc tế và trong các vấn đề toàn cầu đã giúp hai nước nâng cao vị thế trên trường quốc tế, đồng thời đảm bảo sự phát triển bền vững và an ninh lâu dài cho cả hai bên. Đây không chỉ là minh chứng cho tình hữu nghị đặc biệt mà còn là nền tảng quan trọng giúp hai nước cùng nhau vượt qua các thách thức trong tương lai.

3. Những thành tựu và thách thức

3.1. Thành tựu

Tăng cường ổn định chính trị

Quan hệ chính trị giữa Việt Nam và Lào trong giai đoạn từ năm 2016 đến nay tiếp tục được củng cố và phát triển mạnh mẽ, thể hiện qua sự duy trì thường xuyên các chuyến thăm cấp cao giữa lãnh đạo hai nước. Những cuộc gặp gỡ này không chỉ khẳng định sự gắn kết về mặt chiến lược mà còn đóng vai trò quan trọng trong việc tăng cường tin cậy chính trị, tạo tiền đề vững chắc cho các lĩnh vực hợp tác khác như quốc phòng, kinh tế, văn hóa và giáo dục. Các chuyến thăm cấp cao được duy trì không chỉ tạo điều kiện để hai bên củng cố tin cậy chính trị mà còn giúp hai nước trao đổi trực tiếp về những vấn đề quan trọng của khu vực và thế giới. Đặc biệt, trong bối cảnh cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn ngày càng gay gắt, các cuộc gặp gỡ này giúp Việt Nam và Lào điều phối chính sách đối ngoại, giữ vững lập trường độc lập, tự chủ và bảo vệ lợi ích quốc gia.

Ngoài các chuyến thăm song phương, hai nước cũng tích cực phối hợp tại các hội nghị đa phương, điển hình là trong khuôn khổ ASEAN, Hội nghị cấp cao Tiểu vùng Mekong mở rộng (GMS), Hội nghị Cấp cao Hợp tác Campuchia - Lào - Việt Nam (CLV), và các diễn đàn quốc tế khác. Tại những sự kiện này, lãnh đạo hai nước thường xuyên có các cuộc gặp gỡ bên lề để thảo luận về các vấn đề chiến lược, tăng cường hợp tác khu vực và thúc đẩy phát triển bền vững, qua đó giúp cho quan hệ chính trị giữa Việt Nam và Lào ngày càng trở nên gắn kết và vững chắc hơn. Điều này không chỉ đảm

bảo tính liên tục của mối quan hệ đặc biệt giữa hai nước mà còn tạo điều kiện thuận lợi để triển khai hiệu quả các chương trình hợp tác trên mọi lĩnh vực.

Tăng trưởng kinh tế

Hợp tác kinh tế giữa Việt Nam và Lào trong giai đoạn từ 2016 đến nay đạt nhiều thành tựu quan trọng, thể hiện qua sự tăng trưởng mạnh mẽ trong thương mại song phương và đầu tư trực tiếp. Mối quan hệ kinh tế không chỉ góp phần thúc đẩy sự phát triển của cả hai nền kinh tế mà còn củng cố quan hệ hợp tác chiến lược giữa hai nước.

Thương mại giữa Việt Nam và Lào có sự tăng trưởng đáng kể trong những năm gần đây. Theo số liệu từ Bộ Công Thương Việt Nam, kim ngạch thương mại hai chiều đạt 1,37 tỷ USD vào năm 2021, tăng 33,3% so với năm 2020, bất chấp tác động tiêu cực của đại dịch Covid-19. Xu hướng này tiếp tục duy trì với mức tăng trưởng 27% trong năm 2022, đưa kim ngạch thương mại lên 1,63 tỷ USD.

Việc đẩy mạnh đầu tư vào cơ sở hạ tầng, đặc biệt là các dự án lớn như tuyến đường sắt Viêng Chăn - Vững Áng, hứa hẹn sẽ tiếp tục thúc đẩy tăng trưởng thương mại giữa hai nước trong tương lai. Việt Nam hiện là nhà đầu tư nước ngoài lớn thứ ba tại Lào, chỉ sau Trung Quốc và Thái Lan, với hơn 400 dự án và tổng vốn đăng ký hơn 5,33 tỷ USD. Các dự án đầu tư tập trung vào các lĩnh vực năng lượng, viễn thông, nông nghiệp, khai khoáng và tài chính.

Chính phủ hai nước đã triển khai nhiều chính sách nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp đầu tư, trong đó có Hiệp định hợp tác kinh tế Việt Nam - Lào giai đoạn 2021 - 2025, với trọng tâm mở rộng đầu tư vào năng lượng tái tạo, hạ tầng giao thông và công nghiệp chế biến.

Nhìn chung, hợp tác kinh tế giữa Việt Nam và Lào không chỉ mang lại lợi ích kinh tế cho cả hai nước mà còn đóng góp vào sự ổn định và phát triển bền vững của khu vực. Việc tiếp tục thúc đẩy thương mại và đầu tư sẽ là nền tảng quan trọng giúp củng cố quan hệ đối tác chiến lược giữa hai quốc gia trong thời gian tới.

3.2. Khó khăn và thách thức

Tác động của tình hình khu vực và thế giới

Trong những năm gần đây, tình hình khu vực Đông Nam Á và thế giới có nhiều biến động, đặc biệt là sự cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn như Mỹ, Trung Quốc, Nga và các cường quốc khác. Đông Nam Á nói chung và Tiểu vùng Mekong nói riêng đang trở thành khu vực có ý nghĩa chiến lược quan trọng, thu hút sự

quan tâm của nhiều quốc gia lớn với các chiến lược đối trọng nhau. Điều này có thể gây ra những ảnh hưởng đến môi trường hợp tác của Việt Nam và Lào.

Một trong những thách thức lớn nhất là tác động của chính sách đầu tư và viện trợ từ các nước lớn đối với Lào, đặc biệt là Trung Quốc. Lào đã nhận được nhiều khoản đầu tư và hỗ trợ tài chính từ Trung Quốc, đặc biệt trong lĩnh vực cơ sở hạ tầng, dẫn đến mức độ phụ thuộc ngày càng gia tăng vào nguồn vốn này. Việc Trung Quốc đẩy mạnh ảnh hưởng thông qua Sáng kiến Vành đai và Con đường (BRI) đã tạo ra những cơ hội nhưng cũng đặt ra những thách thức cho Lào trong việc cân bằng quan hệ với các đối tác truyền thống như Việt Nam (Walsh, Southiseng, & Trung, 2019).

Việt Nam và Lào cần tiếp tục duy trì chính sách đối ngoại độc lập, tự chủ, đồng thời phối hợp chặt chẽ để đảm bảo lợi ích quốc gia và giữ vững môi trường hợp tác song phương, không để bị chi phối bởi sự cạnh tranh của các nước lớn.

Tác động của đại dịch Covid-19

Đại dịch Covid-19 đã gây ra những ảnh hưởng nghiêm trọng đến hợp tác kinh tế, thương mại và giao lưu nhân dân giữa hai nước. Các biện pháp phong tỏa, đóng cửa biên giới trong giai đoạn 2020 - 2021 đã làm gián đoạn nhiều hoạt động thương mại, đầu tư và giáo dục.

- Giảm sút thương mại và đầu tư: Nhiều doanh nghiệp Việt Nam đầu tư tại Lào gặp khó khăn trong việc triển khai dự án do hạn chế đi lại và gián đoạn chuỗi cung ứng. Kim ngạch thương mại song phương trong năm 2020 chỉ đạt 936 triệu USD, giảm mạnh so với năm trước đó (Vietnam Ministry of Industry and Trade, 2021).

- Ảnh hưởng đến hợp tác giáo dục: Hàng trăm sinh viên Lào không thể sang Việt Nam học tập do các biện pháp kiểm soát dịch bệnh, ảnh hưởng đến chất lượng đào tạo và sự phát triển nguồn nhân lực của Lào.

- Tác động đến giao lưu nhân dân: Các chương trình giao lưu văn hóa, nghệ thuật, thể thao và du lịch giữa hai nước bị tạm dừng, ảnh hưởng đến sự gắn kết giữa nhân dân hai nước.

Mặc dù hai nước đã có nhiều nỗ lực khắc phục hậu quả của đại dịch, nhưng những tác động lâu dài của Covid-19 vẫn ảnh hưởng đến sự phục hồi kinh tế và hợp tác trong một số lĩnh vực quan trọng.

Chênh lệch về trình độ phát triển kinh tế

Một trong những thách thức lớn nhất trong hợp tác Việt Nam - Lào là sự chênh lệch về trình độ phát triển

kinh tế. Mặc dù đã đạt được nhiều tiến bộ, nhưng Lào vẫn là một nước đang phát triển, gặp nhiều khó khăn trong việc thu hút đầu tư, cải thiện cơ sở hạ tầng và nâng cao năng suất lao động.

Theo Báo cáo phát triển kinh tế của Ngân hàng Thế giới (2022), GDP bình quân đầu người của Lào vẫn ở mức thấp so với khu vực Đông Nam Á, khoảng 2.600 USD vào năm 2022, trong khi con số này ở Việt Nam là 4.100 USD. Cơ sở hạ tầng của Lào, đặc biệt là hệ thống giao thông, điện lưới và công nghệ thông tin, vẫn chưa phát triển đồng bộ, gây cản trở đến việc hợp tác kinh tế và thu hút đầu tư nước ngoài.

Những hạn chế này đặt ra nhiều thách thức cho việc triển khai các dự án hợp tác kinh tế giữa hai nước. Việt Nam đã có nhiều nỗ lực hỗ trợ Lào trong việc phát triển cơ sở hạ tầng, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực và chuyển giao công nghệ, nhưng tiến độ vẫn còn chậm do hạn chế về tài chính và khả năng quản lý dự án của Lào (Vietnam Ministry of Planning and Investment, 2023).

Để khắc phục vấn đề này, hai nước cần có các chính sách hỗ trợ mạnh mẽ hơn, bao gồm tăng cường kết nối hạ tầng giao thông, cải cách thể chế kinh tế của Lào và mở rộng hợp tác trong các lĩnh vực công nghệ, năng lượng tái tạo và sản xuất công nghiệp.

Các thế lực thù địch chia rẽ quan hệ

Mối quan hệ hữu nghị đặc biệt giữa Việt Nam và Lào cũng đang phải đối mặt với nhiều thách thức từ các thế lực thù địch, đặc biệt là các chiến dịch tuyên truyền sai lệch nhằm chia rẽ hai nước.

- Lan truyền thông tin xuyên tạc: Một số tổ chức và cá nhân đã lợi dụng các nền tảng truyền thông và mạng xã hội để phát tán thông tin sai lệch, xuyên tạc về quan hệ Việt Nam - Lào, nhằm gây hoài nghi và giảm lòng tin giữa nhân dân hai nước.

- Kích động tâm lý dân tộc cực đoan: Một số nhóm có tư tưởng dân tộc cực đoan ở nước ngoài tìm cách lợi dụng các vấn đề lịch sử và kinh tế để gây chia rẽ, làm suy yếu sự đoàn kết giữa hai nước.

- Tác động của các thế lực bên ngoài: Một số nước có lợi ích đối lập với Việt Nam và Lào có thể tìm cách tác động đến chính sách đối ngoại của Lào, khiến việc duy trì quan hệ đặc biệt giữa hai nước gặp nhiều thách thức hơn.

Để đối phó với vấn đề này, Việt Nam và Lào cần tăng cường công tác truyền thông chiến lược, nâng cao nhận thức của nhân dân hai nước về mối quan hệ hữu nghị đặc biệt, đồng thời đẩy mạnh hợp tác an ninh

mạng, phản bác các luận điệu sai trái và bảo vệ thành quả hợp tác song phương. Bên cạnh những thành tựu đạt được, quan hệ Việt Nam - Lào cũng phải đối mặt với nhiều thách thức nghiêm trọng từ tình hình khu vực, sự chênh lệch về trình độ phát triển kinh tế và các chiến dịch chia rẽ từ bên ngoài. Để vượt qua những khó khăn này, hai nước cần tiếp tục củng cố hợp tác chính trị, đẩy mạnh hỗ trợ kinh tế, tăng cường kết nối hạ tầng và bảo vệ quan hệ song phương trước các tác động tiêu cực từ bên ngoài.

Quan hệ Việt Nam - Lào tiếp tục phát triển mạnh mẽ và được củng cố trên nền tảng của tình hữu nghị vĩ đại, đoàn kết đặc biệt và hợp tác toàn diện. Trong giai đoạn từ năm 2016 đến nay, hai nước đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng trong các lĩnh vực chính trị - ngoại giao, kinh tế - đầu tư, quốc phòng - an ninh, văn hóa - giáo dục và giao lưu nhân dân. Mối quan hệ này không chỉ dựa trên lợi ích chiến lược chung mà còn phản ánh sự gắn kết lịch sử, địa lý và hệ tư tưởng giữa hai nước.

Bên cạnh những thành tựu đạt được, Việt Nam và Lào cũng phải đối mặt với nhiều thách thức, bao gồm sự cạnh tranh giữa các nước lớn, tác động của đại dịch Covid-19, chênh lệch về trình độ phát triển kinh tế và các chiến dịch tuyên truyền sai lệch nhằm chia rẽ quan hệ song phương. Để vượt qua những khó khăn này, hai nước cần tiếp tục tăng cường tin cậy chính trị, thúc đẩy hợp tác kinh tế, củng cố hợp tác quốc phòng - an ninh, mở rộng hợp tác giáo dục - văn hóa và đẩy mạnh truyền thông đối ngoại. Việt Nam và Lào cần tiếp tục nâng cao hiệu quả hợp tác, thích ứng với bối cảnh mới và cùng nhau xây dựng một tương lai phát triển bền vững, vì lợi ích của nhân dân hai nước và vì hòa bình, ổn định của khu vực./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. ASEAN Secretariat (2021), *ASEAN and the South China Sea: Regional perspectives and international cooperation*. Jakarta: ASEAN.
2. ASEAN Secretariat (2022), *ASEAN Comprehensive Recovery Framework: Implementation Report 2022*. Jakarta: ASEAN.
3. ASEAN Secretariat (2022), *ASEAN Defense Cooperation and Regional Security*. Jakarta: ASEAN.
4. ASEM (2021), *Asia-Europe Meeting (ASEM) Cooperation on Sustainable Connectivity*. Brussels: ASEM Secretariat.
5. Lao Ministry of Foreign Affairs (2016), *Lao Diplomatic Bluebook 2016*. Vientiane: Lao State Publishing House.
6. Lê Duẩn (1981), *Cách mạng Việt Nam và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội*, Nhà xuất bản Sự thật.